

ისტორიული რეპრეზენტაცია და რეჟისორ სტენლი კუბრიკის პეპლუმში ფილმში „სპარტაკი“

გელოვანი ნინო

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი

DOI: <https://doi.org/10.52340/idw.2023.45>

აბსტრაქტი. ისტორიულ ფილმზე საუბარი მოიცავს წარსული მოვლენებისა და ფაქტების გადმოტანის სხვადასხვა ხერხს (ნარატიული, ანალიტიკური, რაოდენობრივი). ჩვენ შეგვიძლია ისტორიული ფილმი დავყოთ რამოდენიმე კატეგორიად: ისტორია, როგორც დრამა/ანტიდრამა; ისტორია გმირების გარეშე, ისტორია, როგორც ესე; სპექტაკლი, პირადი ისტორია, ზეპირი, პოსტმოდერნისტული. კინოსურათების ექსპლიციტური მიდგომა იმ ეპოქის სოციალურ, პოლიტიკურ საზრუნავს ასახავს. ფაქტობრივად ფილმის პოსტ-პროდუქცია სწორედ წერილობითი ისტორიული კონვენციის დოკუმენტის, ან ემპირიული მასალის საფუძველზე გვამოგზაურებს წარსულ სამყაროში. ისტორიული ნაწარმოების წაკითხვისას სიტყვებით შექმნილ წარსულში ყოფნა არ არის მყისიერი, ისე როგორც ეკრანზე ყურებისას. როგორი ჟანრისაც არ უნდა იყოს ისტორიული ფილმი, ის ჩვენ - მაყურებელს გვთავაზობს ვიზუალურ თხრობას: დახურულს, დასრულებულს, ღიას და ზოგ შემთხვევაში მარტივი დრამატურგიული ფორმითაც.

სპარტაკი - თრაკიელი გლადიატორი, არის ძველი რომის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი ფიგურა. მიუხედავად ამ პერიოდის ისტორიული წყაროების ნაკლებობისა იგი პოპულარული გახდა თანამედროვე საზოგადოებაში. მისი ისტორია ადაპტირებულია რომანებში, ფილმებში, ბალეტშიც კი.

მხატვრულ ფილმში რეჟისორი მიზნად ისახავს მაყურებელმა ნახოს სპარტაკის იდენტიფიცირება გლადიატორებთან, ასევე გაიგოს რომაელთა პერსპექტივა, სავარაუდო ბალანსი, რომელიც ხელს უწყობს სცენარისტის დალტონ ტრამბოს პოლიტიკურ მიზნებს და „Universal“-ის მემარცხენე იდეოლოგიის პოპულარიზაციის შიშს. რომაული საზოგადოება ისტორიულად ხშირად იყო წარმოჩენილი, როგორც „ძლიერებისა და მანკიერების საზოგადოება“, ფილმში კი ამბის სიუჟეტური წყობა სხვაგვარია: „დაამოროს მაყურებელი რომაელებს და მოიზიდოს აუდიტორია რომის მსხვერპლებთან, ან მოწინააღმდეგეებთან იდენტიფიცირებისთვის“. ფილმი „სპარტაკი“ ერთადერთი მაგალითია კინემატოგრაფიის ისტორიაში, სადაც რომაელები მტრად არიან გამოყვანილნი, რაც სპარტაკს უნიკალურს ხდის. კინოსურათში არის დისტანცირების გამოყენება, იდენტიფიკაცია ამერიკულ მიმდინარე მოვლენებთან გარკვეული იდეოლოგიების პოპულარიზაციისთვის. განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ფილმის წარმოების კონტექსტს განვიხილავთ, ეს პოლიტიკური განცხადებები კიდევ უფრო ნათელი ხდება. ისტორიული გარემოება, სპარტაკის ისტორია, იწყება არა ფილმით, არამედ რომანით.

ჩვენი კვლევა ფოკუსირებულია ორ მნიშვნელოვან მოვლენაზე - ჰოვარდ ფასტის, ამავე სახელწოდების რომანის მიხედვით - სტენლი კუბრიკის ფილმის, რომელიც 1960 წელს არის გადაღებული. ჩვენი თეზისი განიხილავს მოტივებსა და გზავნილებს კლასიკური სიუჟეტის თანამედროვე აღქმის ადაპტაციის მიღმა არსებულ ისტორიისას. მოკლედ, მატებს თუ არა

კინო-ენა მაყურებელს წარსულის ისტორიის რეპრეზენტაციას, რათა გავითავისოთ კონკრეტულად ისტორიული პიროვნება, მოვლენა, ფაქტები და სიტუაციები.

საკვანძო სიტყვები: ისტორიული ფილმი, ძველი რომი, სპარტაკი, რეპრეზენტაცია, გლადიატორი, ჰოვარდ ფასტი, სტენლი კუბრიკი.

შესავალი

ასაკის მიუხედავად, ყველა თაობამ იცის სპარტაკის შესახებ. სანამ ჭეშმარიტად კინო ნაწარმს შევხებოდეთ, ჯერ საჭიროა გავაკეთოთ ექსპლიკაცია სპარტაკზე, როგორც ისტორიულ ფიგურზე. ბევრი რამ არ არის ცნობილი თრაკიელი გლადიატორის შესახებ, რომელმაც რომის სახელმწიფოს წინააღმდეგ აჯანყება მოაწყო. როგორც ჩანს, სპარტაკი თრაკიელი იყო (Crassus, 2007), თუმცა ის ნამდვილად იყო არა მონების შვილი და შვილიშვილი, როგორც ეს ფილმშია ასახული, არამედ ფაქტობრივად სპარტაკი, თავისუფალი ადამიანი, დაიბადა თრაკიაში; რაიონში, რომელიც მოიცავდა თანამედროვე ბულგარეთის, საბერძნეთისა და თურქეთის ნაწილებს. სპარტაკი – ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი რომაელი გლადიატორია, რომელსაც წლების განმავლობაში აიძულებდნენ არენაზე გასულიყო და ხალხი გაერთო, რათა საყვარელი ქალის ნახვის უფლება მოეპოვებინა. სპარტაკი მეთაურობდა მსოფლიო ისტორიაში მონათა ერთ-ერთ ყველაზე დიდ აჯანყებას, რომელიც საბოლოოდ რომაელებმა სისხლში ჩაახშეს.

სტენლი კუბრიკის სპარტაკი არის საკულტო სამ საათიანი ფილმი, კინემატოგრაფიის აღიარებული კლასიკა. კირკ დუგლასის და 60-იანი წლების ჰოლივუდის სხვა ვარსკვლავების ბრწყინვალე პერსონაჟები, მშვენიერი საქოპერატორო ნამუშევარი, ეპიკური ისტორია და მუსიკა. სიყვარულის შემადრწუნებელი ხაზი - ერთი დღეც არ არის მოძველებული. მაგრამ მთავარი, რაც ფილმს აქტუალურს ხდის, სიუჟეტი; სადაც აქცენტები ისეა მოწყობილი, რომ სპარტაკის აჯანყება ძველი აღთქმის გამოსვლას იძენს. გმირი თავად ხდება მოსე, რომელიც მონების ხალხს (ოჯახებითა და ჩვილებით) რომაული მიწებიდან მიჰყავს. უფრო მეტიც, ზოგან აშკარაა მინიშნებები არა ეგვიპტის შეთქმულებაზე, არამედ ნაცისტურ გერმანიაში ებრაელთა გენოციდზე. ფილმს თავისი შინდღერიც კი ჰყავს. „ურჩის აჯანყება კუთხი.. აბა, ვენდობი ამ პეპლუმს...“. არსებობს ჭორები (და როგორც ჩანს სიმართლეა), რომ "უნივერსალს" არა კუბრიკი მართავდა, არამედ დუგლასი. მაიკლის მამამ, კირკ დუგლასმა არა მხოლოდ პირველი ფიდელის როლი შეასრულა, არამედ წინ წაწია კუბრიკის კარიერა! ასე რომ, პირველი ფერადი სრულმეტრაჟიანი ფილმი სტენლი კუბრიკისთვის "სპარტაკია" (1960 წელი).

მსჯელობა

კინოს ისტორიული მიმდინარეობიდან პეპლუმი, ალბათ, ყველაზე იდუმალია, რადგან ის მოგვითხრობს იმდენად შორეულ დროზე, რომ მათთან მიახლოება მითოლოგიაში გადახვევაა. როცა სიუჟეტი ცოცხალ, ნამდვილ გმირებზეა, ინტერესი კიდევ უფრო ძლიერდება. მაშინ შესაძლებელი გახდა სამხედრო - ისტორიული ორიენტაციის მქონე ფილმების გადაღება. პირველ რიგში, პეპლუმს ახასიათებს არა მხოლოდ ისტორიული მოვლენების ხელახალი შექმნის ზოგადი ვექტორი, არამედ კინოს საკმაოდ დიდი ხანგრძლივობა, რაც იშვიათი მოვლენა იყო გასულ საუკუნის ამავე პერიოდში. სიუჟეტში ყველა პიროვნების გამოხატვას სოლიდური დრო დასჭირდა. კუბრიკმა ყველაფერი იმპროვიზირებულად - თეატრის ელემენტებით გააკეთა. სურათი გახდა ეგრეთწოდებული

პეპლუმების პოპულარობის აპოგეა, რომელსაც უბრალოდ ისტორიულ ეპოსს უწოდებენ. დღეს რაც ხდება, ნაკლებ სავარაუდოა რომ ვინმე გულგრილი დატოვოს. კადრში რამდენიმე ასეული ან თუნდაც ათასობით ადამიანი ჩნდება, რომლებიც გამოწყობილნი არიან აღწერილ ეპოქასთან დაკავშირებულ სპეციალურად გადაკეთებულ კოსტიუმებში. ჯერ ერთი, ადამიანური მასა განასახიერებს მონების დაშლილ სხეულებსა და სულებს - სიხარბისა და რომის მარადიული დიდების მსხვერპლს. ისტორიული მოვლენების ჯაჭვის შემდეგ, ბრბო არის ათასობით თავისუფალი ადამიანი, იმპერიის მეომრები, ძალაუფლებით მოქცეული მოქალაქეები და უბრალო მათხოვრები. როდესაც ხვდები, რომ ასეთი ფართომასშტაბიანი კადრები ფილმში დარჩა კომპიუტერული გრაფიკის გამოყენებამდე რამდენიმე ათეული წლით ადრე, ვფიქრობთ კიდევ უფრო მჭიდროდ შევხედოთ კადრის თითოეულ ასეთ პერსპექტივას. კუბრიკმა გამოიყენა კადრების წებოვნობის ცნობილი ტექნიკა: პანორამული სროლა რომის დიდებული ბორცვების ფონზე, მონტაჟი, მაგრამ ამდენი წლის შემდეგაც კი სურათზე ისეთი ძლიერი შთაბეჭდილება იქმნება, რომ ადრე ნანახის გადაფასებაც კი ხდება; უფრო თანამედროვე კინოში. ეს არის ეპოქა, რომელიც მოგონებებს ტოვებს. ფილმის ბიუჯეტი 12 მილიონი დოლარს შეადგენს (ინფლაციაზე მორგებული). გმირის კარიერა შრომით იწყება. ვინაიდან ისტორიიდან სპარტაკის ამბავს უკვე ვიცნობდი, დაახლოებით ვიცოდი, რას ველოდებოდი, თუმცა ფილმში რაღაც განსხვავებული იყო. არ ველოდი გლადიატორსა და პატრიციანს შორის კავშირს, მივხვდი, რომ ეს იყო ექსკლუზიურად ჯოვანიოლური ცნება, ამბავი არ დარჩენილა სიყვარულის ხაზის გარეშე, რომელიც სპარტაკის გულს ათბობდა. ეკრანზე გამოიტანეს ტექსტი, როგორც მუნჯ ფილმში! კარგია, რომ კინოსურათში ჩვენ ვხედავთ გენერალურ ბრძოლას მარჯ კრასუსთან.

იმისდა მიუხედავად, რომ ძალიან დიდი ხნის წინ არის გადაღებული, საკმაოდ თანამედროვედ გამოიყურება. ფილმში ყველაფერი შესანიშნავია - მსახიობების თამაში, საბრძოლო სცენების გადაღება, დეკორაციები, კოსტიუმები. ყველაფერი ძალიან დამაჯერებელია. ფილმი დინამიურია, სიღრმისა და ფილოსოფიური ასახვის გარეშე არჩევანის თავისუფლებაზე. რეჟისორს აქვს პრეტენზია თუნდაც უმნიშვნელო პერსონაჟების ესკიზურ გამოსახულებაზე. ყველაფერი ძალიან ჰარმონიულია. სტენლი კუბრიკი ბრწყინვალე რეჟისორია, ამაში კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი!

ფილმის ისტორიულ სიზუსტეზე რაღაცის თქმა ძნელია. სავარაუდოდ, რამდენადაც სწორია ჩვენი ცოდნა და იდეები იმის შესახებ, თუ რა ხდება ჩვენს ეპოქამდე. ფილმის შემქმნელები ხელმძღვანელობდნენ ძველი ისტორიკოსების პლუტარქესა და აპიანეს მასალებით. სპარტაკი ძვ.წ 71 წელს გარდაიცვალა. ასე რომ, ჩვენ არ ვიცით მთელი სიმართლე გლადიატორების აჯანყების ლიდერის შესახებ. რათქმაუნდა, სპარტაკის პიროვნება გმირულია და ისტორიული მოვლენების ჩვენებაში არის მხატვრული ფიქცია. ყველა ისტორიული ფილმი ხომ ასეთია.

პეპლუმის ჟანრის ფილმების ნარატივის მსგავსად; დიახ, სურათი არ არის ისეთი სანახაობრივი და რეალისტური, თანამედროვე ფილმებისგან განსხვავებით. შეიძლება ჩანდეს, რომ გულუბრყვილოდ გამოიყურება, მაგრამ ამ სიმარტივეში არის რაღაც ორიგინალური, უნიკალური, რადგან ის უფრო და უფრო ეყრდნობა დიალოგებს და გაცილებით ნაკლებია აქტიური მოქმედებები. ანტიკური თემების ახალი ფილმები რაღაცნაირად პრიალაა. აქცენტი მეტწილად ვიზუალურ ეფექტებზე კეთდება, რაც მოსაწყენად გამოიყურება. ფილმის მთავარი ლაიტმოტივი თავისუფლების სურვილია. ასევე ის, თუ როგორ ებრძვის უბრალო ადამიანი უსამართლო სისტემას, გადის ყველა სახის გასაჭირს და ეს მას კი არ არღვევს, არამედ თრგუნავს. სურათი ჩვენთვის ველურ, უჩვეულო სამყაროში იძირება, სადაც ირღვევა

ადამიანების უფლებები, ბატონობს მონობა, ადამიანები ცხოვრობენ არაადამიანურ პირობებში და თანასწორობა 0-მდეა დაყვანილი. ეს ყველაფერი გმირებს უბიძგებს მიიღონ მკვეთრი ზომები, რაც მოვლენის ახალ წესებს ადგენს. ფილმი ეხება გადაღების დროს აქტუალურ მწვავე თემებს, კერძოდ, რასობრივი უმცირესობების და მემარცხენე შეხედულების მქონე ადამიანების დისკრიმინაციას, რამაც გამოიწვია კამათი შემქმნელებს შორის, რადგან ფილმი გადაღებულია ცივი ომის ეპოქაში, როდესაც მოხდა დაპირისპირება ორი ზესახელმწიფოს: „აშშ“-სა და „სსრკს“ შორის. ეს იყო კუბრიკის ყველაზე არასასურველი პროექტი, რადგან მას არ ჰქონდა სცენარის რედაქტირების შესაძლებლობა. უმეტესწილად, იგი ყველაფერს აკეთებდა სტუდიის ხელმძღვანელების დავალებით; შესაბამისად, „სპარტაკში“ რეჟისორის სტილი არც თუ ისე მკაფიოდ იგრძნობა. სწორედ გამჟღავნებული ისტორიის წყალობით დიდი ყურადღება ექცევა გლადიატორთა სკოლას, სადაც ვეცნობით რომაელთა ტრადიციებს ლაღატი, დამცირებითა და პატივით.

პარალელურ სიბრტყეზე ვითარდება მეთაურის და მონათვაჭრის პოლიტიკური თამაში, სადაც სათნოების საბანი მონებით მოვაჭრესთან იხრება. სამყაროში, სადაც მსახურები და მონები იძულებულნი არიან გააჭიანურონ სავალალო არსებობა, შეგიძლიათ იპოვოთ სიკეთის ნოტები. ვარჯიშიდან ბრძოლაზე გადასვლა მშვენივრად არის შერწყმული მტრის განწყობასთან: საზოგადოების ქვედა ფენის ქალების აბუჩად აგდება იწვევს სპარტაკის აღფრთობას და ზიზღს. საბედისწერო მოვლენის შემდეგ, შეგიძლიათ გამოიტანოთ მცირე დასკვნა, რომ როგორც არ უნდა მოეთხოვათ ბატონებს ბრძოლები, მონები, რომლებიც ერთად ცხოვრობენ, ერთად ვარჯიშობენ, ერთად ჭამენ, ადამიანური მომენტი მათში უფრო ძლიერია, ვიდრე ტირანთა ნება. ზემოთ აღწერილი უნაკლო ეპიზოდი იწვევს ემოციების სპექტრს და სიამოვნებას ანიჭებს ისტორიულ დრამას.

მერვე სიკვანძში - ფინალთან უფრო ახლოს, საცოდავი მონის კვალიც კი აღარ ფიქსირდება. ჩვენ გვაქვს ლეგენდა სპარტაკზე. ამბავს მთელი ფილმის განმავლობაში ჩვენ მივყავდით გასაოცარ ემოციურ ეპიზოდებამდე. გაანადგურე გმირი? ეს საკმარისი არ არის. მნიშვნელოვანი იყო სპარტაკის ლეგენდის გაქარწყლება, რომელმაც იტალიას რევოლუციური ცვლილებების უფლება მისცა მონების აჯანყების საპირწონედ. ფილმის ფინალი - ბოლო ბრძოლა ბრწყინვალე დრამატულად გაწყობილი კონსტრუქციაა, სადაც დრამა მატულობს. მონური ცხოვრების რეკლამა პირდაპირია: „დაიბადე მონების ოჯახში და იცხოვრე როგორც მონა, ასე ყოვლისმცოდნე გახდები“. სპარტაკის ფიგურა სამუდამოდ იქცა ყოველგვარი ჩაგვრის წინააღმდეგ ბრძოლის მთავარ სიმბოლოდ - სულაც არ იყო, რომ კარლ მარქსი მას პროლეტარიატის ერთ-ერთ საყვარელ გმირად თვლიდა და 1951 წელს კიდევ ერთმა კომუნისტმა (უკვე ამერიკელმა) სახელად ჰოვარდ ფასტმა დაწერა წიგნი სპარტაკის შესახებ - (იჯდა დემოკრატიული იდეოლოგიის მქონე სახელმწიფო ციხეში თავისი პოლიტიკური შეხედულებების გამო).

თავიდანვე ირკვევა, რომ ჩვენს თვალწინ მომხდარი ამბის სტილი და პათოსი თითქმის ოპერაა. პირველი შვიდი წუთის განმავლობაში მაყურებელი შავ ეკრანზე ჩერდება და უვერტიურას უსმენს. მსგავსი ხრიკი ფილმის შუაში მეორდება: როგორც ჩანს, უპატიებელია საეკრანო დროისა და მაყურებლის ყურადღების ამაოდ კარგვა. თუმცა, ძველმოდური პათოსისა და ეპოსის ეს ატმოსფერო უფრო მომგებიანია ფილმისთვის. ძლიერი ნებისყოფით, ჩაღრმავებული ნიკაპით, კირკ დუგლასი გზას უხსნის მონებს თავისუფლებისა და ღირსებისკენ - ნამდვილ რევოლუციონერს. არანაკლებ საინტერესოა კეთილშობილი რომაელი პოლიტიკოსების ჩხუბის ყურება, რომელსაც ბურჟუაზიული ელფერი განსაკუთრებით დაჰკრავს: ისინი აბანოში ერთმანეთს უღიმიან, მაგრამ ამავდროულად, ერთმანეთისადმი

სიძულვილის საპირწონედ მხოლოდ ქიშპობა შეუძლიათ. სურათის გადაღება და მონტაჟი ძალიან რთულია. ბრძოლები ეფექტურად გადაიღეს, სადაც უზარმაზარი ბრბო იყო ჩართული, სპარტაკისა და გლადიატორთა ბრძოლის სცენა საინტერესო თვალსაზრისითაა გადმოცემული (არის რასობრივი დისკრიმინაციის თემის აშკარა გამოძახილი, ზოგადად ფილმი სავსეა ალუზიებით). ფილმის მთავარი თემა ფრაზა "მე ვარ სპარტაკი" არ არის. თუმცა, ერთ-ერთი ყველაზე ცნობადი ფილმია მსოფლიო კინოში.

დასკვნა

სურათი გრანდიოზულია თავისი მასშტაბით. დიახ, ფილმს შეიძლება პრეტენზია ჰქონდეს სიუჟეტური სიკარგითა და თამაშის თვალსაზრისით. თავად კუბრიკმა კი უარყო ფილმის მასშტაბურობა და თქვა, რომ ეს უფრო სტუდიური პროდუქტი იყო. რომის რესპუბლიკა ნაჩვენებია ძალიან დიდებულად და ლამაზად. სახელმწიფო მართლაც იწვევს შიშს, როგორც ამბობენ რომის მმართველები. დეკორაციის უზარმაზარი მრავალფეროვნება: სვეტები, ღვთაებები, ტაძრები, სავარჯიშო მოედნები. რომაელი ჯარისკაცების, ასევე გლადიატორების ფორმა ძალიან ავთენტურად გამოიყურება. მაგრამ ეს მაინც ყვავილებია, როდესაც საქმე ეხება ფართო მასშტაბიან ბრძოლებს. ბრძოლები არენაზე, მეორეხარისხოვანი მსახიობები. მთავარ როლებში მსახიობები შესანიშნავად ასრულებენ თავიანთ საქმეს. კომპოზიტორ ალექს ნორტის მუსიკალური აკომპანიმენტი მართლაც გმირული, ეპიკურია. იგი გაიძულეს დაიჯერო ლეგენდარული სპარტაკისა - კაცი, რომელიც იყო მონა და გახდა გმირი, ლეგენდა. მუსიკა ურტყამს ყველა გრძნობას, აიძულებს ემოციებს ააფეთქოს კომპოზიციების ასეთი წარმოდგენელი წნეხი. კუბრიკის მიმართულება საოცარია. ეს არის კარგი მაგალითი იმისა, თუ როგორ უბიძგებს სიუჟეტი გმირს ყველაზე გმირულ საქმეებზე, რაც აქამდე არასდროს მომხდარა. „სპარტაკი“ - ეპიკური პეპლუმი, რომელიც აერთიანებს დრამასა და ისტორიას. ძლიერი ფილმი, რომელიც ქრონომეტრაჟის მიუხედავად, მაინც საინტერესო საყურებელია. და რამდენი დროც არ უნდა გავიდეს, მაყურებელს კუბრიკის ფილმი ემახსოვრებათ: სპარტაკი მონა, რომელიც ლეგენდად იქცა. მიუხედავად გარკვეული ისტორიული უზუსტობებისა, „სპარტაკი“ მაინც ნათელი და შთამბეჭდავი ფილმია, რომელიც მაყურებელს აწუხებს და ნათლად უჩვენებს გმირთა იმ რთულ გზას, რომელიც მათ მოუწიათ თავისუფლების მოსაპოვებლად.

ლიტერატურა:

1. Appian: Historia Romana. Printed in Venice
2. პლუტარქე, (1957).რჩეული პარალელური ბიოგრაფიები.თბილისი.
3. Plutarch Crassus (2007) Translation is by Bernadotte Perrin in Winkler.
4. ROSENSTONE R.(1995). The Historical Film as Real History
5. სანიკიძე,ლ.(1984).რომის ისტორია.თბილისი
- 6.ფელდმანი, ჯ.გ.(2020).ფილმის დინამიკა.
7. კუბრიკი,ს.(1999).კინოსა და თეატრის შესახებ

Historical representation and director Stanley Kubrick's peplum in the movie "Spartacus"

Abstract

Talking about historical film includes different ways of bringing past events and facts to the screen (narrative, analytical, quantitative). We can divide historical film into several categories - history as drama/anti-drama, history without characters, history as essay, performance, personal history, oral the explicit approach of postmodernist films reflects the social and political concerns of that era. In fact, film post-production takes us on a journey to the past world on the basis of a written historical convention document or empirical material. When reading a historical work, being in the past created by words is not immediate, as when watching it on the screen. No matter what genre a historical film is, it offers us, the audience, a visual narrative that is closed, finished, In an open and sometimes simple dramaturgical form. Spartacus, the Thracian gladiator, is one of the most famous figures of ancient Rome. Despite the lack of historical sources of this period, it has become popular in modern society. His story has been adapted into novels, movies, and even a ballet.

The nomadic Thracian even inspired a Pepsi commercial and set the stage for a recent impromptu parody that took place at Starbucks. In the feature film, the director aims for viewers to see Spartacus identify with the gladiators as well as understand the Roman perspective, a supposed balance that favors screenwriter Dalton Trumbo's political goals and Universal's fear of promoting left-wing ideology. Historically, Roman society has often been portrayed as a "society of power and viciousness", but the film's plot is different: "to distance the audience from the Romans and invite that audience to identify with the victims or opponents of Rome". There is only one example in the history of cinema where the Romans are depicted as the enemy. What makes Spartacus unique. It is in the movie Using distancing and identification with American current events to make political comparisons effective and to promote certain ideologies. Especially when considering the context of the film's production, these political statements become even clearer. Historical Context The story of Spartacus begins not with a movie, but with a novel. Our research focuses on two important events - Stanley Kubrick's 1960 film adaptation of Howard Fast's novel of the same name. Our thesis examines the motivations and messages behind the adaptation of the classic story in modern times. In short, does the cinematographic language add to the representation of the history of the past for the audience, so that we can understand the specific historical person, event, facts and situations.

Keywords: historical film, ancient Rome, Spartacus, representation, Gladiator, Howard Fast, Stanley Kubrick.